

2/17/2009

Mô t s&#n quan tro&#ng trong giai đo&#n xung đ&#t Trung - Vi&#t h&#i năm 1979 là vu&# bo&# trốn cu&# a ông Hoàng Văn Hoan mà đến nay vẫn ít đ&# c nói đến.

Không chỉ v&#i chính quyền Vi&#t Nam và cả v&#i đ&# lu&#n quốc tế, vi&#c mô&#t nhân v&#t cao cấp, công thân cu&# a chế đ&# bo&# đi theo ke&# thù cu&# a Hà N&#i h&#i đó là chuy&#n 'đ&#ng tr&#i'. Báo Time 20/08/1979 có bài đ&#c bi&#t v&# cu&#c b&# tr&#n c&# a ông Hoàng Văn Hoan sang Trung Qu&#c.

Bài 'Hanoi's Push' cho r&#ng v&# ông Hoàng Văn Hoan (1905-1991), nguyên phó ch&# t&#ch Qu&#c h&#i, m&#t đ&#ng chí cũ c&# a H&# Chí Minh b&# đi vào tháng 7/1979 và t&# cáo ch&# đ&# là 'cú giáng th&# nh&# vào hình &#nh c&# a h&#i'.

Cú giáng th&# nh&#t, nh&# t&# báo M&#, là 'cu&#c tháo ch&#y c&# a 900 nghìn ng&#i' trong vòng b&#n năm tr&#c đó, nh&#c đ&#n các đ&#t thuy&#n nhân b&# n&#c ra đi.

V&#i Trung Quốc

Time đ&#a tin r&#ng tu&#n tr&#c đó, ông Hoàng Văn Hoan, 74 tu&#i, phát bi&#u t&#i B&#c Kinh cáo bu&#c Hà N&#i đ&#i x&# v&#i ng&#i Hoa 't&# h&#n Hitler đ&#i x&# ng&#i Do Thái'.

Ông Hoan, c&#u &#y viên B&# Chính tr&# cho đ&#n 1976, cũng cho r&#ng Vi&#t Nam đ&#i s&# lãnh đ&#o c&# a ông Lê Du&#n, đã 'tr&# thành tay sai ngo&#i bang', ám ch&# Liên Xô.

Bo&# trốn sang Trung Quốc, ông Hoan nh&# tr&# về v&#i nh&#ng đ&#ng chí chia se&# quan đi&#m công s&#n ki&#u Trung Quốc cu&# ông.

Các tài li&#u c&# a Ph&#ng Tây t&# 1966 đã xác đ&#nh ông, cùng nh&#ng &#y viên BCT khác nh&# Lê Đ&#c Th&#, Nguy&#n Chí Thanh là 'phái thân Trung Qu&#c' (pro-Chinese) .

Đ&#i tá Bùi Tín, c&#u Phó Tô&#ng biên t&#p báo Nhân Dân, ng&#i cũng bo&# Vi&#t Nam nh&#ng sang Ph&#ng Tây đ&# v&#n đ&#ng cho dân chu&#, thì quan đi&#m 'đ&#c s&#t thân Tàu' cu&# ông Hoan đã đ&#c bi&#t đến t&# tr&#c năm 1979.

Ông Bùi Tín nói ông Hoan xuất thân t&# mô&#t gia đ&#nh Hán ho&#c, ho&#t đ&#ng nhiều năm &# Hoa Nam và 'tiếp thu văn hóa, t&# t&#ng Trung Quốc tr&#c tiếp t&# ngu&#n':

"Ông không đ&#ng tình v&#i quan đi&#m đ&#ng gi&#a Liên Xô và Trung Quốc, ông theo phái nghiêng h&#n về Trung Quốc".

"Ông không thấy Trung Quốc có hai m&#t: cách m&#ng và b&#nh tr&#ng".

T&#ng sang Trung Quốc ho&#t đ&#ng v&#i bí danh Lý Quang Hoa cùng các ông Võ Nguyên Giáp và Pha&#m Văn Đông, Hoàng Văn Hoan tr&# thành nhân v&#t cao cấp ph&# trách ngo&#i giao c&# a Vi&#t Minh.

"Lê Duân đã phẫn nộ ở đâu? Ông ở Hồ Chí Minh và làm hết tình hết nghĩa với Trung Quốc".
Quan điểm của Hoàng Văn Hoan

Sau đó ông được Hồ Chí Minh, người đã ông hàng Nghệ An, cử làm đại sứ đầu tiên của VNDCCH tại Bắc Kinh.

Các tài liệu nước ngoài mô tả ông Hoan có vẻ trí tuệ hơn mặt đại sứ bình thường vì thường được Mao Trạch Đông tiếp riêng để bàn thảo các vấn đề hai nước, kể cả chiến lược đánh miền Nam của Ban lãnh đạo Hà Nội.

Sự phẫn nộ của ông sau khi sang Trung Quốc qua ngả Pakistan vào tháng 7/1979 cùng gia đình cũng phản ánh thái độ của Trung Quốc với Việt Nam và quan hệ hai bên.

Xuất bản cuốn 'Giọt nước trong biển cả', ông đưa ra quan điểm 'tên cáo tặc đoàn Lê Duân' đã phẫn nộ ở đâu? Ông ở Hồ Chí Minh và làm hết tình hết nghĩa với Trung Quốc'.

Cuốn sách được dịch sang tiếng Anh 'A Drop in the Ocean: Hoang Van Hoan's Revolutionary Reminiscences' do Bắc Kinh xuất bản năm 1988, xác định rõ cách của ông như một nhân vật Mao-ít đến cùng.

Ông cũng đưa ra cáo buộc rằng Trung Quốc đang ở Việt Nam từ 1982 đã chôn đống rác thải phiến đá bán ra quốc tế lấy đôla.

'Không giống Hồ Chí Minh'

Ông Bùi Tín, hiện sống tại Paris cho hay ông Hoan khá đơn độc trong đường lối thân Trung Quốc và bác bỏ cách tuyên truyền của Trung Quốc rằng ông Hoan là người duy nhất 'trung thành với đường lối Hồ Chí Minh'.

Ông nói:

"Ông Hồ khéo léo với Trung Quốc hơn nhiều và luôn cố gắng cân bằng giữa Liên Xô và Trung Quốc"

Ông Hồ khéo léo với Trung Quốc hơn nhiều và luôn cố gắng cân bằng giữa Liên Xô và Trung Quốc.

"Một lần ra đón ông Hồ tại sân bay chúng tôi thấy ông mặc áo khoác có huy hiệu Mao sau chuyến đi thăm Trung Quốc về. Ông hiểu ý và cười rằng 'chỉ đeo áo ngoài thôi đấy nhé'. Trái lại, theo ông Tín, Hoàng Văn Hoan hoàn toàn theo đường lối Maoist, ông học Trung Quốc trong cuộc chiến 1979, chống Pol Pot và phái bô lão tại Trung Quốc.

Viet Nam, ông bày tuyên án tội hình phạt và trở thành bi kịch của sự phân biệt.

Đài báo so sánh Hoàng Văn Hoan với Lê Chiêu Thống và dùng hình ảnh ông để nói về các kẻ thù bên trong.

Đa số công nhân đã tham gia hiệp hội một cuộc thanh toán nô lệ bóc lột lao động bắt cả những ai bị nghi là có dính líu đến ông Hoàng Văn Hoan.

Trong khi đó, Trung Quốc quy tụ tâm hồn và ông Hoan và coi việc đi xa với ông như một điều kiện để bình thường hóa quan hệ.

Năm 1991, Trung Quốc tổ chức lễ tang cấp nhà nước dành cho ông Hoàng Văn Hoan tại nghĩa trang Bát Bô Sơn, nơi an nghỉ của nhiều vị lãnh đạo cao cấp như Đặng, Nhà nước, và quân đội Trung Quốc.

Việc chấp nhận vị trí của ông Hoan trong lịch sử đây biến động của Việt Nam xem ra vẫn còn là điều khó khăn trong nước dù gần đây, nhà chức trách đã có động tác để hình ảnh ông trên trang web của Quốc hội.

Nhưng cho đến nay, số phận của gia đình ông (xem bài đi kèm) cũng là câu chuyện đáng nói và phản ánh cách gia đình quyết định nô lệ bóc lột với những người bị coi là 'phản bội' trong lòng một hệ thống đóng kín.

Quốc Pháng

BBC Việt ngữ

Sphn ông Hoàng Văn Hoan

Sau 30 năm kể từ Chiến Tranh Biên Giới, Trung Quốc và Việt Nam đã bình thường hóa quan

hàng trên nhiều lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hoá... sau một cuộc xung đột vũ trang đã được cho là lần đầu tiên xảy ra giữa hai quốc gia cùng ý thức hàng cộng sản.

Những câu chuyện về ông Hoàng Văn Hoan, cựu ủy viên Bộ Chính trị, Đại sứ đầu tiên của Việt Nam tại Trung Quốc, người bỏ trốn theo Trung Quốc vào tháng 7/1979 vẫn chưa được bàn đến công khai.

Trong cuộc trao đổi dành riêng cho BBC hôm 13/2/2009, một trong những người cháu của ông Hoàng Văn Hoan xin không nêu tên, đã kể nhiều chi tiết 'đây sống gió' về số phận của họ.

'Bình phẩm án tử hình'

Người cháu ông Hoan cho biết:

"Ông Hoan có một người con trai duy nhất là ông Hoàng Nhật Tân, năm nay đã ngoài 80 tuổi, sức khỏe đã rất kém, mà do một đợt quỵ hôn tử, hiện không nghe, nói được. Trước đây, năm nào ông Tân cũng đến thăm Nhà tù của bình phẩm án tử hình với cha ông nhưng đầu không được."

"Hiện tại Đảng (Phạm Văn Đảng) còn sống, ông đến kêu gọi Đảng, hiện tại Trường Chinh còn sống, thì kêu gọi cả Trường Chinh. Bây giờ các ông khác già hết rồi, chúng tôi kêu ai."

"Trước đây, các ông Trường Chinh, Phạm Văn Đảng có hứa với gia đình rằng 'Đến rồi bác sẽ bàn, đến thăm với Bộ Chính trị', nhưng cũng nói rằng khó lắm vì đó là tình quan với ông Lê Duẩn".

Cuộc chạy trốn bí mật

Cuốn sách 'Giết người trong bí mật' của ông Hoan, có đoán, nói rằng ông đã không theo quy định của Bộ Chính trị về quy định rằng ông buộc phải rời khỏi và phải bay đi để đến chỗ ẩn nấp. Người cháu nay thuật lại ông Hoan tin rằng "nếu bay đi để đến chỗ ẩn nấp thì cuộc sống là xong".

Vì thế ông quy định khi tại Karachi, tìm cách trốn sang sân quán Trung Quốc và được đưa tới Trung Quốc. Trung Quốc đã mở thành công và ông đã sống thêm 12 năm nữa. Trong 12 năm này, ông đã viết nhiều công trình mà một trong đó là cuốn 'Giết người trong bí mật'.

Trong cuốn sách, ông Hoan cũng nói rằng việc làm của ông là 'thiên thu đức hạnh', tức một nghìn năm sau thì sẽ rõ. Sau đó, ông Hoàng Nhật Tân có viết một cuốn là 'Thiên thu đức hạnh', 500-600 trang, thuyết minh rằng cha ông là một nhà yêu nước vĩ đại, nhưng cuốn cũng không được phát hành.

Vẫn theo lời chứng, vào năm 1991, khi gia đình được phép sang thăm ông trong vòng bốn tháng liên tiếp tại khu Ngõ của Trường Sĩ, trong Di Hòa Viên, nơi trước đây ông Lâm Bưu từng sống, khi ông già yếu và sắp mất, thì ông vẫn còn rất tinh táo, tinh táo cho đến phút chót.

"Người nhà cả hai, ba ngày thay phiên nhau vào chăm sóc ông. Ông hỏi về tình hình Liên Xô,

Trung Quốc, Việt Nam vào thời điểm đó. Ông rất tinh táo, câu hỏi sắc sảo. Ông không bình luận gì nhưng chú ý khó nghe. Ông hỏi về so sánh Liên Xô đang cải tiến, Trung Quốc đang cải cách và Việt Nam đang đi mới lúc đó, có gì giống nhau, khác nhau,"

"Sự chăm sóc của Trung Quốc đối với ông không có gì đặc biệt. Lúc đó, ông Giang Trạch Dân là Tổng bí thư kiêm Chủ tịch nước, ông Lý Bính là Thủ tướng Quốc vụ Viện, các ông coi ông Hoan là người bạn lớn của nhân dân Trung Quốc."

Nghĩa tử, nghĩa tử

Lễ tang của ông Hoan được coi như một lễ tang cấp cao của Đảng và của Nhà nước Trung Quốc vì ông được coi như một lãnh tụ của Đảng Cộng sản TQ. Không có chuyến đi thăm quán Việt Nam tham dự.

Theo lời kể, khi đó do quan hệ hai bên còn căng thẳng, khi gia đình đi thăm ông Hoan, đều có an ninh của Việt Nam đi cùng.

"Lý do Việt Nam lúc đó đang ý cho gia đình sang thăm là dàn xếp quan hệ cấp cao và nghĩa tử là nghĩa tử theo truyền thống, cho nên họ phải đi đúng ý. Khi đi, gia đình họ là sự quay về."

"Gia đình cũng cam kết đảm bảo là không làm điếu gì liên quan tới chính trị khi sang Trung Quốc mà đây chỉ là chuyến gia đình. Do đó không có vấn đề gì,"

"Ông Hoan không bao giờ dò hỏi gia đình về chuyến chính trị hay sự nghiệp. Cùng thời gian đó, có việc Việt Nam chuẩn bị kỷ niệm 100 năm sinh Hồ Chí Minh. Một nhà nghiên cứu có tiếng của Việt Nam đã sang Trung Quốc và đến gặp gỡ trực tiếp ông Hoàng Văn Hoan để tìm hiểu về Hồ Chí Minh, để biết tìm hiểu các chi tiết đời tư cho không phải vì cách mặt chính khách."

Người cháu của ông kể tiếp:

"Khi ấy, ông Hoan đã cho tôi ký là một cựu sinh viên người Hoa gốc Việt từng tham gia Địch hịch Tổng hợp của Hà Nội, giới thiệu Việt và tiếng Trung, tiếng. Thời kỳ sau đó thu hút tôi vào nhà nghiên cứu này để như họ ông Hoan về chuyến 'cố hương có con riêng' có đúng hay không,"

Yêu đời, yêu nước

Ông Hoan bảo: "Bảo ông ta về nước đi, không hỏi những chuyện linh tinh đó làm gì!". Ông Hoan là người rất kín đáo, ông không bao giờ tuồn tin cho ai biết những chuyện quan trọng. Ông thường chỉ làm việc cấp cao, còn gia đình thì chỉ đi thăm, nói chuyện vui vẻ thôi, không nói chuyện gì về chính trị cả.

Vấn theo lời thân nhân của ông, "Tuy tôi không có chuyện họp gia đình, bàn chuyện này, chuyện kia, nhưng là người ta đến ông Hoan có cả quân đội, đài phát thanh. Đó là xuyên tạc! Ông Hoan ông không làm thế. Ông là nhà yêu nước đến đâu, ông không làm chuyện gì khuất tất."

Ông Hoan muốn ghi thích trong sách rằng ông vốn yêu Đảng, yêu nước và ông muốn sống thêm để chứng minh rằng đã có người phản bội, nhưng vì Việt Nam vốn không nhận ra, họ cần nhận thức lại. Có vẻ ông đã chứng minh bằng những dữ liệu, số liệu, bằng chứng, quan điểm.

Người cháu ông có sự hỗ trợ của Trung Quốc, họ cung cấp máy ghi âm, văn phòng làm việc, ô tô đi lại, điếu thuốc.

"Phản bội là những người nhà nước Việt Nam, trong đó nhiều ý nói rằng ông là Trần Ích Tắc, Lê Chiêu Thống v.v..., ông đã chứng minh trong công trình của mình rằng ông không phản bội lợi ích của nhân dân mà chính người khác đã phản bội. Nhưng ông nói chuyện của ông 1.000 năm sau mới đúng, còn đúng ngay lúc đó thì khó," người cháu ông Hoan kể.

"Ông Đảng và ông Hoan gặp nhau rồi đến giờ vì ông Hoan có khả năng nói tiếng Trung

Lời kể của thân nhân

'Chính trị phản thị'

"Ông nói rằng bản thân rơi vào tình trạng rối rắm và phải đi, mà bây giờ người ta gọi là bắt đầu quan điểm. Ông không thể đi một nước thứ ba, như là Liên Xô, vì quan điểm của ông với Liên Xô không gặp nhau,"

"Đúng là Trung Quốc tiếp đãi ông Hoan như thế vì ông thân Trung Quốc và có lợi cho Trung Quốc vào thời điểm bấy giờ. Chính trị phản thị! Trung Quốc coi ông có lợi cho họ. Nhưng đảng thì họ cũng nuôi dưỡng nhiều lợi ích bằng cách mang thức ăn cho Việt Nam," người cháu nhận xét.

Về câu hỏi rằng liệu Việt Nam có thể tránh được cuộc chiến tranh năm 1979 với Trung Quốc, nếu quan điểm, đúng hay sai của ông Hoan trong quan hệ với Trung Quốc được Việt Nam lắng

nghe họ c đi u hoà nh th nào đó, ng i nhà ông Hoan cho r ng c c đi n tr c đó quá rõ ràng. Hoàn toàn có th tránh c hai cu c chi n Tây Nam và cu c chi n 79.

"Đ ng l i c a ông H là sau hoà bình, sau cu c chi n quá dài v i M , m i ng i ki t qu , là ph i an dân, ph i tránh chi n tranh, ph i khoan s c dân, ph i gi m thu v.v... Ông Hoan r t ph n đ i và phê bình vi c đ n đ n s th ph i phát đ ng c hai cu c chi n."

Ng i cháu ông Hoan cho BBC biết quan h gi a ông Đ ng Ti u Bình và ông Hoàng Văn Hoan r t t t. "C hai ông Giang Tr ch Dân và Lý B ng đ u là ng i c a ông Đ ng. Trong đám tang ông Hoàng Văn Hoan ông Giang Tr ch Dân và ông Lý B ng đ u đ n vi ng. Ông Đ ng Ti u Bình có g i vòng hoa, vi t r t nhi t tình, đ cao ông Hoan."

"Ông Đ ng và ông Hoan g p nhau r t đ n gi n vì ông Hoan có kh năng nói ti ng Trung tr c ti p không qua phiên đ ch. Quan h r t t t, v a là đ ng chí, v a là anh em."

Bi k ch cha con

V quan h gi a hai cha con mà có đ lu n r ng có s mâu thu n, theo đó, ông b thì đ c cho là thân Trung Qu c, ông con, Hoàng Nh t Tân, thân Nga Xô, tr ng h p ông Tân đ c cho là m t bi k ch.

Thân nhân ông Hoan kê rằng ông Tân họ c gi i, ông đ c c đi Nga h c t p. Sang Nga, ông th y đ ng l i c a Khrushchev hay, ông có nh ng phát bi u. Vĩ thế ông Hoan g i v Vi t Nam, thi hành k lu t, cho 'đi đ y' m t năm, hai năm gì đó, xong r i cho ph c h i.

"V a đ c ph c h i, nghe đâu đang làm th t c làm Phó Vi n tr ng Vi n S h c, thì ông Hoan l i b đi Trung Qu c (1979), cho nên ng i ta ép ông con ra kh i Đ ng, r i ép đ th . Nghe nói ông Tân đ n t n bây gi v n còn có ng i theo dõi,"

"Trong nhà hi n nay, ch có ông Tân là ng i b theo hàng ngày, v lý do thì có th là do h s rò r thông tin họ c th nào đó,"

"Th i các năm 1991, 1992 cho t i 1996, 1997, nhi u lúc con cháu c a ông Hoan trong gia đình Hà N i đi đâu, cũng có ít nh t m t nhân viên công an đi theo sau. Bây gi thì cũng thoáng r i vì h s ng cũng đ ng đ n, s ng đúng theo t cách công dân."

'Chăm sóc đ c bi t'

Cu c s ng gia đình r t ph c t p và là m t câu chuy n dài v i vi c m i thành viên ph i t lo công vi c c a mình. M t ng i con gái c a ông Hoàng Nh t Tân, cháu n i ru t c a ông Hoan, t t nghi p Đ i h c S ph m, ra không có vi c làm. Bà ph i xin m i v đ c Vi n Tri t h c làm th vi n.

Theo ng i nhà ông Hoan thì ông Ph m Nh C ng, Phó Ch t ch H i h u ngh Vi t - Trung và Vi n tr ng, ph i đ ng ra b o lãnh thì bà m i v làm vi c đ c, ch không ph i t nhiên mà vào làm nhà n c đ c, đó là ngay sau khi c Hoan ra đi (1979).

Ng i con trai c a ông Hoàng Nh�t Tân, là đng viên, ph i ra kh i quân đ i. Trong nhà có m�y ng i là đng viên đó là bà Tân và ông con c . Có m�t ng i con dâu c a ông Tân m i k�t n�p m�y năm nay. Còn l i đ u không là đng viên.

V� lý do ng i ta đ a ông con trai c a ông Tân ra kh i quân đ i, ng i nhà ông Hoan tin r�ng đó có th do lý do 'an toàn' nào đó. "Có m�t s chăm sóc đ c bi�t. Nh� ông Tân b� ép ra kh i đng. Ông ph i ch� đng vi�t đ n đ ra kh i đng."

"V� kinh tế, tài chính thì những năm đó rất khó khăn, m i ng i ph i t� lo l�y mà s�ng. Nh�ng có m�t vi không bi�t từ các gia đình khác ra sao, còn t� i gia đình mình, ông Hoan có m�t đ o đ c rất rõ ràng, t là không ai đ c s�ng đ a vào ông ấy."

"Cho nên m i ng i ph i từ l từ lâu. Khi ông đi, thì m i ng i ch�ng làm sao c ."

Ông bà Tân đ u là cán b� nhà n c. Các con cháu v� sau cũng đ n có đ c vi làm, v� i m c lng t� i thi� u s�ng đ c. Bà Tân, con dâu c Hoan, t�ng làm t� đng u� Qu�n Hoàn K�m và làm cho đ n lúc v� h� u.

Khi ông Hoan đi, ông không h� cho ai trong gia đình bi�t, sau đó ông Tân g�n nh� b� b�t.

"Nh�ng ng i ta c� nghĩ là ông Tân bi�t. Th ra ông không h� bi�t và cũng chẳng ai biết. N� u bi�t là r r�i ngay. Khi t� i Karachi (th� đô Pakistan), ngay cả ba ng i tháp tùng ông Hoan là b� o v�, th� ký và y tá đ u không bi�t," ng i cháu ông Hoan k� tiếp.

t� khách s�n t� i Karachi, ông Hoan đi ra ngoài đi đ o, ông g� i xe taxi và đi v� s� quán c� a Trung Qu. Ba ng i này v� sau b� b�t, và v�n theo l i k�, nhóm th� ký c� a ông Hoan đã b� tù m�y năm.

'Không có b� n án?'

Đ n t�n hôm nay, có m�t đ u gia đình v�n không rõ. Đó là vì sao khi hai n c Trung Qu, Việt Nam đã bình thng hoá quan h�, thậm chí hai Đng và hai Nhà n c đã h� u h� o h�n, mà b� n án t� hình c� a nhà n c Việt Nam dành cho ông Hoan ch a đ c hu� b�.

"Hình nh� năm ngoái, khi còn kho�, ông Hoàng Nh�t Tân có t� i Toà án đ xin m�t bà n sao bà n án 'x� t� v�ng m�t' đ i v� i cha mình. M đích là đ làm b�ng ch�ng khi đi trình bày v� i các n� i và xin đ c h�t án này v� i ông Hoan, thì đ c h� tr� l i r�ng không có văn b� n nào c ."

"Nhưng đây không ph i là Toà án T� i cao ho Toà án nhà n c nào khác, mà đng nh� đây liên quan t� i Toà Án Nhân dân TP Hà Nội. Nh�ng h� nói là ch�ng có văn b� n gì c . Sau đó, ông Tân cũng thôi không làm n
. "

"H� i đó ng i ta cũng không thông báo gì v� b� n án t� hình v�ng m�t đó. Ch� là thông báo, công b� trên đài báo, không có thông báo gì cho gia đình c . Còn v� k� hoh có làm tiếp vi xin hu� b� b� n án trong tng lai, thì trong gia đình chỉ có m�t mình c Tân làm. Ngoài ra, không có ai nghĩ làm vi đó c ."

Trong lòng quê h�ng

Theo di chúc, hài cốt ho táng cßa ông Hoan đßc chia thành ba phßn. Mßt phßn đß nghĩa trang Bát Bßo Sßn, tßng tß nghĩa trang Mai Dßch & Hà Nßi. Đó là mßt nghĩa trang dành cho các quan chức cao cấp cßa Đßng và Nhà nßc Trung Qußc.

ß đó, hß xây mßt cái mß, hàng năm hß vßn cho tßn gia đình, ít nhßt hai ngßi, sang đó đß vißng thăm. Ông Hoan đßc đß mßt chß rßt long trßng. Mßt phßn tro cốt đßc đßa đi Côn Minh đß rßc trên đßu ngußn sông Hßng. Vì ông Hoan mußn vß nßc bßng con đßng sông Hßng. Vẫn theo lßi kêß cußa ngßi cháu, mßt hßp tro nßa sau khi mang vß nhà thß mßy năm, nay đßc đßa vß quê & làng Qußnh Đßi, huyßn Qußnh Lßu, tßnh Nghß An. Trung Qußc cho mßt ít tßn đß xây mßt cái mß tßng đßi lßch sß. Tßt nhiên là mß đó không bßng mß cßa ông Hß Tùng Mßu, mà nhà nßc xây rßt lßn. ß đó có hai dòng hß là hß Hß, lßn nhßt, rßi đßn hß Hoàng. Hàng năm con cháu vß đß vißng thăm. Trong nhà thß hß Hoàng, đã có thß ông Hoan. Hß không thß ông là uß viên bß chính trß, phó chß tßch qußc hßi mà tßm bßa thß chß đß ông Hoàng Ngßc Ân (tên tßc cßa ông Hoan) là nhà yêu nßc lßn.

Kết lußn, ngßi cháu cußa ông Hoan nói:

"Gßn đây có mßt dißn bißn và bißu hißn mßi, mà chính sß quán Trung Qußc nói vßi gia đình, là mßt vài hình &nh cßa ông Hoan hßi làm Phó Chß tßch & Qußc hßi, trßc đây bß xoá hoßc bß đi, nay đã đßc phßc hßi. Còn các hình &nh ông Hoan bên cßnh ông Hß thì hß xoá sßch."